

Õiguskantsleri ettepanekud ja taotlused normi Põhiseadusega kooskõlla viimiseks alates 31.3.2015

Nr	Kuupäev	Adressaat	Ettepaneku sisu	Täitmine	Taotlus Riigikohtule (18)	Riigikohtu otsus (16)
148	31.01.2023	Sotsiaalministeerium	Märgukiri tervise- ja tööministrile „Patsientide ohjeldamise reeglid“			
147	31.01.2023	Rahandusministeerium	Kiri riigihalduse ministrile „Kohaliku omavalitsuse järelevalve KOKS-i alusel kehtestatavate eeskirjade täitmise üle“			
146	17.11.2022	Justiitsministeerium	Ettepanek riigi õigusabi osutamise eest makstava tasu määrade kohta [madalad tasumäärad võivad jätta abivajaja õigusliku abita]			
145	05.10.2022	Narva-Jõesuu Linnavolikogu	Reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri	Määruse muudatus on töös		
144	29.09.2022	Kose Vallavolikogu	Ettepanek viia valla põhimääruse § 16 lg 11 põhiseadusega kooskõlla [õigusselgusetus seoses volikogu materjalide saatmisega volikogu liikmele]	Kose Vallavolikogu on lubanud muuta põhimäärust 2023. a esimeses pooles		

143	19.09.2022	Sotsiaalministeerium	Koolilaste vaktsineerimise korraldamine (vastuolu sotsiaalministri kahe määruse vahel ja õigusselguse probleem vaktsineerimiseks nõusoleku küsimisel)	Sotsiaalministeeriumilt saadud lubadus määrused korda teha ja alustada digilahenduse täiendamise analüüsi ja arutelu 2023. aastal		
142	08.07.2022	Siseministeerium	Ministri määruse vastuolu isikut tõendavate dokumentide seaduse ja põhiseadusega [perearsti tõendi esitamise kohustus, kui inimene taotleb dokumendi kättetoimetamist kohaliku omavalitsuse või hoolekandeesutuse töötaja kaudu]	Siseministeerium tunnistas sätte kehtetuks 22.08.2022		
141	06.07.2022	Sotsiaalministeerium	Sotsiaalministri 24.09.2002 määruse nr 112 „Eesti Haigekassa ravimite loetelu“ tingimused, mille tõttu atomoksetiin ja metüülfenidaat pole soodustingimustel kättesaadavad neile ravikindlustatud täiskasvanutele, kellel on häire diagnoositud pärast 20-aastaseks saamist	Määrust muudeti		

140	06.06.2022	Riigikogu	Kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse § 17, omandi kaitse, võrdne kohtlemine, ekspertiisi kulude katmine	Riigikogu muutis 14.12.2022 seadust		
139	23.05.2022	Tallinna Linnavolikogu	Tallinna linna töökorraldus ehitusvaldkonnas, vastuolu seadusega	Määrust muudeti		
138	23.05.2022	Saarde Vallavolikogu	Valla ametiasutuse hallatava asutuse ümberkorraldamine [vastuolu valla põhimääruse ja õiguskindluse põhimõttega, nõue kehtestada huvikeskuse põhimäärus]	Saarde Vallavolikogu võttis huvikeskuse põhimääruse vastu 16.06.2022		
137	02.03.2022	Harku Vallavalitsus	Harku Vallavalitsuse 30.12.2015 määruse nr 11 „Laste Harku valla koolieelsesesse lasteasutusse vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord“ § 27 lg 1	Harku Vallavalitsus võttis 28.06.2022 vastu määruse nr 6		
136	26.01.2022	Haljala Vallavalitsus	Haljala Vallavalitsuse 19.07.2018 määrus nr 11 „Haljala valla koolieelsesesse lasteasutustesse vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord“ § 4 lõiked 1 ja 5	Haljala Vallavalitsus võttis 16.02.2022 vastu määruse nr 3, millega tunnistas § 4 lg 5 kehtetuks; 08.09.2022 võttis vastu määruse nr 9		

135	13.12.2021	Haridus- ja Teadusministeerium	Haridus- ja teadusministri määruse „Üliõpilaste riiklike stipendiumite liigid, suurused ning nende määramise üldtingimused ja kord“ § 2 lõike 1 punkt 5 [edasivolitamise õiguspärasus]	Lubadusest muuta määrust 2022/2023. õa alguseks ei peetud kinni.	01.11.2022	
134	15.11.2021	Otepää Vallavolikogu	Otepää Vallavolikogu 19.04.2018 määruse nr 7 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ § 12 [toetuseta jätmise puude tõttu]	Otepää vallavolikogu võttis 13.12.2021 vastu määruse nr 14		
133	06.10.2021	Keskonnaministeerium	Metsaühistute kvalifitseerimise tingimused, kohtukaebeõigus	Keskonnaminister muutis määrust		
132	29.09.2021	Vinni Vallavalitsus	Reovee kohtkäitluse nõuded, sertifitseerimine, tehniline norm	Määrust muudeti		
131	10.09.2021	Anija Vallavolikogu	Heakorra eeskirja mitmed vastuolud õigusselguse põhimõtetega	Anija Vallavolikogu muutis eeskirja 20.01.2022		
130	09.09.2021	Saaremaa Vallavolikogu	Ehitusjäätmete käitlemine, jäätmeõiend, seaduslik alus	Määrust muudeti		
129	14.06.2021	Riigikogu põhiseaduskomisjon, Siseministeerium,	Avalik-õigusliku rahalise kohustuse määratletus, lühiajalise töötamise korral makstav deposiit	Riigikogu muutis 09.05.2022 seadust		

		Politsei- ja Piirivalveamet				
128	07.06.2021	Justiitsministeerium	Uue Täitemenetluse seadustiku rakendamisel ilmnevad võimalikud lüngad [täitemenetluse lõpetamine seoses aegumisega]	Justiitsministeerium otsustab pärast rakenduspraktika analüüsi valmimist seaduse edasise täpsustamise vajaduse		
127	18.05.2021	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 10.08.2017 määruse nr 11 „Narva linna eelarvest spordiklubidele ja eraõiguslikele spordikoolidele toetuse eraldamise kord“ § 1 lg 6 p 1 kuues lause	Narva Linnavolikogu muutis määrust 17.06.2021 määrusega nr 17		
126	05.05.2021	Põltsamaa Vallavolikogu	Ettepanek valla põhimääruse § 58 lõike 6 kohta [vallavanema pädevus ja volitused]	Põltsamaa Vallavolikogu muutis põhimäärust 09.07.2021		
125	15.04.2021	Saue Vallavalitsus	Saue Vallavalitsuse 28.02.2018 määrus nr 3 „Saue valla koolieelsesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise kord ning lasteasutuse tegutsemise aeg“ § 3 lõige 2 ja 3	Saue Vallavalitsus võttis 26.10.2022 vastu määruse nr 2		
124	01.04.2021	Sotsiaalministeerium	Sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määrusega nr 74 „Abivahendite loetelu,	Lubatud analüüsida		

			abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ kehtestatud laste ortopeediliste jalatsite piirarv			
123	15.03.2021	Toila Vallavolikogu, Toila Vallavalitsus	Huvihariduse toetamise korra kehtestamine	Toila Vallavaolikogu kehtestas 26.05.2021 määruse nr 95 "Huvihariduse toetamise kord huvikoolides"		
122	09.03.2021	Tallinna Linnavolikogu	Tallinna kalmistute kasutamise eeskiri [puudused loanõuetes tasuliste teenuste osutamiseks kalmistul]	Tallinna Linnavolikogu ei ole eeskirja muutnud		
121	26.02.2021	Riigikogu sotsiaalkomisjon	Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 12.2 lg 1 [karantiini määratud inimese sissetulek]	Riigikogu võttis 14.04.2021 vastu töötervishoiu ja tööohutuse seaduse muudatused		
120	25.02.2021	Pärnu Linnavolikogu	Ettepanek täiendada kalmistute kasutamise eeskirja [loa andmine kalmistule sõidukiga sisenemiseks, kalmistu nn lahtiolekuaeg]	Pärnu Linnavolikogu võttis uue kalmistute kasutamise eeskirja vastu 14.10.2021		

119	16.02.2021	Lääne-Harju Vallavolikogu	Lääne-Harju valla reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskirja kooskõla seadusega	Määrust muudeti		
118	21.01.2021	Maaeluministerium	Põllumajandustootjatele kavandatud erakorralise toetuse jagamise tingimuste õiguspärasus	Maaeluministerium muutis toetuste jagamise korra eelnõu ja seletuskirja vastavalt õiguskantsleri ettepanekule		
117	31.12.2020	Justiitsministerium	Vangla töökorralduse regulatsioon ministri määruises [Terviseameti kontrollkäigud vanglas]	Justiitsministerium on seisukohal, et kehtiv määruis võimaldab Terviseametil läbi viia ka etteteatamata kontrollkäike		
116	30.11.2020	Riigikogu	Avalikkuse ja Riigikogu liikmete juurdepääs asutusesiseseks kasutuseks tunnistatud teabele [Riigikogu liikme (opositsioon) õigus saada tööks vajalikku infot]	Riigikogu ei ole muutnud RKKTSi ega AvTS kõnealuseid sätteid		
115	09.11.2020	Saue Vallavolikogu	Ettepanek heakorraeeskirja § 4 punkti 16 viimiseks seaduste ja põhiseadusega kooskõlla [grillimine kortermaja rõdul]	Saue Vallavolikogu võttis uue heakorraeeskirja vastu 25.02.2021		
114	01.09.2020	Paide Linnavolikogu	Heakorrakoormis Paide linnas	Paide lubas määrust muuta, seni pole seda tehtud		

113	24.08.2020	Justiitsministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium	FIE-de isiku-, sh elukohaandmete avalikustamine Äriregistris ja Majandustegevuse registris [seesuguse avaliku andmekogu põhjendatus ja kooskõla isikuandmete kaitse põhimõtetega]	Küsimusega tegeletakse ühinguõiguse revisjoni käigus		
112	07.07.2020	Rakvere Vallavolikogu	Ettepanek muuta Koerte ja kasside pidamise eeskirja § 6 [hulkuvad loomad ja eraisikute kohustused]	Rakvere Vallavolikogu muutis eeskirja 26.08.2020		
111	02.07.2020	Rae Vallavolikogu	Rae Vallavolikogu 17.02.2015 määruse nr 26 „Rae valla eelarvest lapsehoiuteenuse rahastamise tingimused ja kord“ § 5 lõiked 1 ja 2, § 4 lg 1 p 8 ja 9, lg 2	Rae Vallavolikogu võttis 20.10.2020 vastu määruse nr 59, millega tunnistas § 4 lg 2 kehtetuks ja muutis § 4 lg 1 p 9 ning § 5 lõiget 2		
110	22.06.2020	Riigikogu sotsiaalkomisjon, Riigikogu Kantselei	Töötuskindlustuse seaduse § 6 lg 1 p 1 ning tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 6 lg 5 p 3 [hüvitiseta jäämine põhitöö kaotamise korral]			

109	19.06.2020	Justiitsministeerium	Kohtute infosüsteemi põhimääruse probleemid [menetlusväliste isikute õigused ja ligipääs infole]	Justiitsministeerium on teatanud valmisolekust uuendada põhimäärust 2023. aastal seoses nn paberivaba kohtupidamisega		
108	02.06.2020	Narva Linnavolikogu	Ettepanek viia seadustega kooskõlla lasteaedade vanematelt küsitava tasu määr [otsuse peab tegema volikogu, mitte linnavalitsus]	Narva Linnavolikogu muutis määrust 11.02.2021		
107	01.06.2020	Lääne-Harju Vallavolikogu	Lääne-Harju Vallavolikogu 17.12.2019 määruse nr 31 „Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord“ § 3 lg 1 p-d 2 ja 3	Lääne-Harju Vallavolikogu võttis 31.08.2020 vastu määruse nr 11		
106	01.06.2020	Kiili Vallavolikogu	Kiili Vallavolikogu 19.03.2015 määruse nr 7 „Lapsehoiu- või eralasteaiateenuse toetamise kord Kiili vallas“ § 2 lg 2 p 2	Kiili Vallavolikogu võttis 27.08.2020 vastu määruse nr 12		
105	01.06.2020	Kiili Vallavalitsus	Kiili Vallavalitsuse 11.06.2019 määruse nr 3 „Kiili lasteaia vastuvõtu ja väljaarvamise kord“ § 2 lg 8	Kiili Vallavalitsus võttis 17.06.2020 vastu määruse nr 2		
104	18.05.2020	Pärnu Linnavolikogu	Heakorraeskirja ja koormise kehtestamise määruse vastuolu põhiseadusega [erandi puudumine	Pärnu Linnavolikogu kehtestas uue määruse 17.12.2020		

			vähekindlustatud majaomanikule]			
103	13.04.2020	Maardu Linnavolikogu	Maardu ehitusmäärus, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Esitatud taotlus Riigikohtule.	08.12.2022	
102	31.03.2020	Justiitsministeerium	Elektroonilise valve määruse vastuolu Kriminaalmenetluse seadustikuga [elektroonilise valve all oleva isiku õigus külastada advokaati]	justiitsministeerium asus 03.2021 seisukohale, et määrus ei takista õiguste realiseerimist. Praktikas probleemi ei ole.		
101	25.03.2020	Jõhvi Vallavolikogu	Jõhvi valla ehitusmäärus, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrust muudeti		
100	17.03.2020	Kaitseministeerium	Tegevväelase ressursimahuka koolituse kulu arvestamine [tagasinõude ebaproportsionaalsus]	Kaitseministeerium muutis määrust 02.05.2020		
99	10.03.2020	Riigikogu riigikaitsekomisjon, Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjon	Julgeolekuasutuste seaduse § 29 põhiseadusega kooskõlla viimine [jälitustoimingutest teavitamata jätmine]	Riigikogu muutis Julgeolekuasutuste seadust 13.05.2020		
98	07.02.2020	Viimsi Vallavolikogu	Veeteenuste hinnaregulatsioon, vastuolu seadusega	Määrus tunnistati kehtetuks		

97	31.01.2020	Ruhnu Vallavolikogu	Ruhnu valla ehitusmäärus, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrus tunnistati kehtetuks		
96	17.01.2020	Keila Linnavolikogu	Keila linna ehitusmäärus, vastuolu seadusega	Määrust muudeti		
95	15.01.2020	Raasiku Vallavolikogu	Raasiku valla ehitusmäärus, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrus tunnistati kehtetuks		
94	08.01.2020	Võru Vallavolikogu	Endise Võru valla ehitusmäärus, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrus tunnistati kehtetuks		
93	07.01.2020	Tartu Linnavolikogu	Tartu Linnavolikogu 10.02.2011 määruse nr 31 „Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise kord“ § 3 lg 2, § 6 lg 1 ja § 7 lg 1 põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele vastavus [piirangud hoolekokku valitavatele inimestele]	Tartu Linnavolikogu tunnistas 07.10.2021 määruse kehtetuks		
92	07.01.2020	Otepää Vallavolikogu	Sangaste valla ehitusmäärus, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrus tunnistati kehtetuks		
91	07.01.2020	Mustvee Vallavolikogu	Endise Saare valla ehitusmäärus, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrus tunnistati kehtetuks		

90	07.01.2020	Narva-Jõesuu linn	Vaivara valla ja Narva-Jõesuu linna ehitusmäärused, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrused tunnistati kehtetuks		
89	07.01.2020	Rakvere Vallavolikogu	Endise Sõmeru valla ehitusmäärused, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrused tunnistati kehtetuks		
88	07.01.2020	Kehtna Vallavolikogu	Järvakandi ja Kehtna ehitusmäärused, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrused tunnistati kehtetuks		
87	23.12.2019	Räpina Vallavolikogu	Ehitusmäärused, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrused tunnistati kehtetuks		
86	20.12.2019	Kastre Vallavalitsus	Haaslava, Võnnu ja Mäksa valla ehitusmäärused, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrused tunnistati kehtetuks		
85	19.12.2019	Tõrva Vallavalitsus	Tõrva linna ja Põdrala ning Hummuli valla ehitusmäärused, volitusnormita määrus, vastuolu seadusega	Määrused tunnistati kehtetuks		

84	19.12.2019	Riigikogu sotsiaalkomisjon	Töötuskindlustuse seaduse § 9 lg 1.1 ja 2 [hüvitise suurus, kui inimene on töötanud lühiajaliselt teises EL liikmesriigis]	Riigikogu võttis 18.06.2020 vastu töötuskindlustuse seaduse muudatused		
83	11.11.2019	Tallinna Linnavalitsus	Tallinnas kehtestatud nõuded detailplaneeringu algatamisettepaneku vormile ja detailplaneeringu koostamisele, volitusnormita määrus	Määrus tunnistati kehtetuks		
82	28.10.2019	Maardu Linnavolikogu	Linnavolikogu töökorra vastuolud põhiseaduse, KOKS-i ja korruptsioonivastase seadusega	Maardu Linnavolikogu muutis ja täiendas töökorda 28.04.2020		
81	11.10.2019	Lüganuse Vallavolikogu	Lüganuse valla reovee kohtkäitluse ja äraveo eeskiri, reovee käitlemise tingimused, liitumine ühiskanalisisatsiooniga	Määrus tunnistati kehtetuks		
80	02.10.2019	Riigikogu majanduskomisjon	Laste turvalisus bussis, turvavööde kasutamine laste veol	Riigikogu muutis seadust 28.10.2020		

79	24.09.2019	Justiitsministeerium	Kahju hüvitamine alusetu kinnipidamise eest [riigivastutus]	Justiitsministeerium plaanib küsimuse lahendada riigivastutuse seaduse muutmisega, kuid seni ei ole seadust muudetud. Kohtud mõistavad vajadusel hüvitusi välja vahetult PS § 25 alusel.		
78	10.09.2019	Toila Vallavolikogu	Toila Vallavolikogu 21.02.2018 määruse nr 7 „Sotsiaaltoetuste taotlemise, määramise ja maksmise kord“ § 3 lg 1 p 1	Toila Vallavolikogu võttis 27.11.2019 vastu määruse nr 70, millega tunnistas kehtetuks		
77	05.09.2019	Riigikogu	Ettepanek kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 18 lõike 1 punkti 6 põhiseadusega kooskõlla viimiseks [volikogu liikme volituste ennetähtaegne lõppemine seoses töötamisega linna/valla ametiasutuses]	Riigikogu ei toetanud õiguskantsleri ettepanekut 14.10.2019	20.12.2019	Riigikohus rahuldab õiguskantsleri taotluse ja tunnistas asjas 5-19-45 normi põhiseadusega vastuolus olevaks 17.04.2020
76	03.07.2019	Sotsiaalministeerium	Psühhiaatrilise abi seaduse muutmise [alaealise võimalus pöörduda vanemate nõusolekuta psühhiaatri poole]	Riigikogu muutis seadust 17.03.2021		

75	21.06.2019	Loksa Linnavolikogu	Loksa linna veeteenuse hinnaregulatsiooni vastavus seadusele	Loksa linnavolikogu muutis määrust		
74	12.06.2019	Justiitsministeerium	Erakonnaseaduse täiendamine [viivisemäärad, ERJK volituste suurendamine, sanktsioonid keelatud annetuse vastuvõtmise eest]	Erakonnaseadust ei ole muudetud, ERJK volituste suurendamise küsimuses pidev arutelu		
73	29.05.2019	Riigikogu	Ettepanek viia väärteomenetluse seadustik põhiseadusega kooskõlla [väärteo läbi kannatanud isiku õiguste kaitse]	Riigikogu muutis väärteomenetluse seadustikku 14.04.2021		
72	15.05.2019	Türi Vallavolikogu	Ettepanek jäätmehoolduseeskirja § 34 lõike 4 viimiseks seadusega kooskõlla [jäätmeveoga liitumise taotluse menetluskord]	Türi vallavolikogu kehtestas 27.06.2019 uue jäätmehoolduseeskirja		
71	10.05.2019	Riigikogu	Kiri põhiseaduskomisjonile, volikogu liikme kaebeõigus halduskohtus [HKMSi või KOKSi muutmise võimaldamaks volikogu liikmel kaitsta oma õigusi]	Seadust ei ole muudetud		

70	22.04.2019	Loksa Linnavolikogu	Ettepanek viia seadustega kooskõlla määrus "Laadal, avalikul üritusel ja tänaval kauplemise kord" [vastuolu Kaubandustegevuse seadusega]	Loksa Linnavolikogu tunnistas määruse kehtetuks 30.05.2019		
69	18.04.2019	Riigikogu rahanduskomisjon, Riigikogu sotsiaalkomisjon	Tulumaksuseaduse § 23, toitjakaotuspension ja laste eest ettenähtud täiendava maksuvaba tulu vähendamine	Riigikogu muutis seadust 11.12.2019		
68	16.04.2019	Tartu Linnavolikogu	Määruse „Puudega lapsele sotsiaalteenuste osutamise kord“ § 3 lõike 3 vastuolu seaduse ja põhiseadusega [teenuseid osutatakse üksnes omavalitsuse piires, mitte aga abivajadusest lähtuvalt	Tartu Linnavolikogu tunnistas määruse osaliselt kehtetuks 13.06.2019		
67	03.04.2019	Kadrina Vallavolikogu	Ettepanek koerte ja kasside pidamise eeskirja § 7 lõike 1 viimiseks põhiseadusega kooskõlla [omaloominguline karistus eeskirja rikkumise eest]	Kadrina Vallavolikogu muutis määrust 24.04.2019		
66	18.03.2019	Peipsiääre Vallavalitsus	Määruse kehtestamise nõue [puudub elukohajärgse munitsipaalkooli määramise kord]	Peipsiääre Vallavalitsus võttis korra vastu 03.05.2022		

65	04.03.2019	Lääne-Harju Vallavolikogu	Ettepanek heakorraeeskirja põhiseadusega kooskõlla viimiseks [ülemäärased piirangud peenramaa tegemisel, pesu kuivatamisel jne eravalduses oleval maal]	Lääne-Harju Vallavolikogu muutis eeskirja 30.04.2019		
64	22.02.2019	Haapsalu Linnavalitsus, Haapsalu Linnavolikogu	Haapsalu ehitismäärused, kehtetu volitusnorm, vastuolu seadusega	Määrused tunnistati kehtetuks		
63	11.02.2019	Viimsi Vallavolikogu	Valla lemmikloomade pidamise eeskirja vastuolu põhiseaduse ja seadustega [hulkuva looma toitmisega kaasnev vastutus]	Viimsi Vallavolikogu muutis eeskirja 03.04.2019		
62	28.01.2019	Tallinna Linnavolikogu	Tallinna jäätmehoolduseeskirja § 38 lg 3.1, jäätmeõiendi nõue	Tallinna Linnavolikogu muutis määrust		
61	21.01.2019	Justiitsministeerium	Tsiviilkohtumenetluse seadustiku normi muutmine [kohtuasja menetluskulude välja nõudmine alaealistelt lastelt]	Tsiviilkohtumenetluse seaduse muudatused jõustusid 01.01.2022.		
60	21.01.2019	Haljala Vallavolikogu	Aleviku- ja külavanema ning piirkondliku kogukonnakogu statuudi § 2 lg 1 vastuolu Rahvastikuregistri seaduse § 44 lõike 2 punktiga 2 [elanike nimekirja esitamine	Haljala vallavolikogu kehtestas uue statuudi 21.05.2019		

			asulavanemale riivab andmesubjekti õigusi]			
59	14.01.2019	Tallinna Linnavolikogu	Astangu, Pelgulinna ja Nõmme linnaosa ehitismäärused, kehtetu volitusnorm, vastuolu seadusega	Määrused tunnistati kehtetuks		
58	11.12.2018	Lüganuse Vallavolikogu	Valla põhimääruse, volikogu töökorra ja valla finantsjuhtimise korra muutmine [vastuolu Kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadusega]	Lüganuse Vallavolikogu muutis määrust 14.01.2019		
57	13.09.2018	Riigikogu	Ettekanne põhiseaduskomisjonile "Korruptsiooni ohjeldamisest kohalikus omavalitsuses" [rida erinevaid soovitusi, sh KOV-ile tahtliku süüteoga tekitatud varalise kahju süüdlaselt sissenõudmise seadustamiseks jms]	Riigikogu muutis kohaliku omavalitsuse korraldamise seadust 23.01.2019		
56	09.08.2018	Kohila Vallavolikogu	Põhimääruse muutmine [vallavalitsuse pädevus]	Kohila Vallavolikogu muutis põhimäärust 25.09.2018		
55	29.06.2018	Järva Vallavolikogu	Järva Vallavolikogu 25.01.2018 määruse nr 4 „Sotsiaalhoolekandelse abi	Järva Vallavolikogu võttis 25.01.2018 vastu otsuse nr 2		

			andmise kord“ § 11 lõige 3 [õiguspärane ootus]			
54	18.06.2018	Riigikogu sotsiaalkomisjon, Sotsiaalministeerium	Töötuskindlustuse kontseptsiooni ajakohasus [statsioonarselt või täiskoormusega õppija õigus töötuskindlustushüvitisele; põhitöö kaotanud, ent käsunduslepingu alusel sümboolset tasu saava töötaja õigus töötuskindlustushüvitisele; juhutööde lubamine töötuna arveloleku ajal]	Riigikogu võttis 18.06.2020 vastu tööturuteenuste ja - toetuste seaduse muudatused, millega lubati töötuna arveloleku ajal teha piiratud ulatuses ajutist tööd.		
53	28.05.2018	Justiitsministeerium, Sotsiaalministeerium	Ettepanekud ja soovitused lapse ja vanema suhtluskorra kohtulahendi täitmise teemal.	01.09.2022. jõustusid muudatused täitemenetluse seadustikus ja tsiviilkohtumenetluse seadustikus ning 1.09.2022 jõutus ka riikliku perelepitusteenuse seadus.		
52	18.04.2018	Riigikogu sotsiaalkomisjon	Sotsiaalhoolekande seaduse § 156 lõige 3.6 ja Vabariigi Valitsuse 06.02.2015 määrus nr 16 [toetus lahkunu või matuse kulude kandja elukoha järgi]	Vabariigi Valitsus võttis 20.12.2018 vastu määruse nr 127		

51	13.04.2018	Riigikogu maaelukomisjon	Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 114 lg 2, tagasinõutavatelt toetustelt arvestatav viivis	Riigikogu muutis seadust 12.12.2018		
50	26.02.2018	Vabariigi Valitsus	Ettepanek Vabariigi Valitsuse määruse nr 221 punkti 3 alapunkti 20 põhiseadusega kooskõlla viimiseks	nn kirikuraha juhtum, rahaeraldised peatati, valitsus tunnistas määruse 221 punkti 3 alapunkti 20 kehtetuks 13.12.2018		
49	30.01.2018	Jõgeva Vallavolikogu	Volikogu esimehe ja vallavanema teenistuselähetusse saatmine, volikogu aseesimeestele tasu maksmine ja valla 2018. aasta eelarve eelnõu seletuskiri	Jõgeva Vallavolikogu võttis uue teenistuselähetusse saatmise korra vastu 27.12.2018, hüvitise maksmise korda muudeti 18.06.2020		
48	08.01.2018	Valga Vallavolikogu	Ettepanek otsuste kooskõlla viimiseks põhiseaduse ja seadusega [volikogu esimehele hüvituse määramine]	Valga Vallavolikogu võttis määruse vastu 06.04.2018		
47	13.12.2017	Sillamäe Linnavolikogu	Ettepanek linna põhimääruse põhiseadusega ja kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega kooskõlla viimiseks [puudub norm volikogu liikme protesti menetlemiseks]	Arutelu päädis õiguskantsleri ja Sillamäe linnavolikogu kokkuleppega, et kehtiv põhimäärus võimaldab proteste lahendada		

46	17.11.2017	Tallinna Linnavolikogu	Tallinna jäätmehoolduseeskirja § 35 ¹ , jäätmeveo tasu suuruse otsustaja	Asi jõudis Riigikohtusse, kes jättis õiguskantsleri taotluse rahuldamata	10.05.2018	Riigikohtu 30.10.2018 otsus nr 5-18-2
45	06.11.2017	Haapsalu Linnavolikogu	Linna põhimääruse vastuvõtmine [haldusterritoriaalse reformi järel puudus põhimäärus]	Haapsalu Linnavolikogu võttis vastu põhimääruse 23.03.2018		
44	17.10.2017	Riigikogu	Sotsiaalhoolekande seaduse § 47 lg 3 [abivahendi tasu hooldekodus]	Riigikogu võttis 14.11.2018 vastu sotsiaalhoolekande seaduse muudatused		
43	21.09.2017	Tahkuranna Vallavolikogu	Volikogu istungite protokollide avalikustamise kord valla põhimääruses ja nende kättesaadavus veebilehel	Lahendus tuli koos haldusterritoriaalse reformiga, moodustati uus haldusüksus ja võeti vastu korrektne põhimäärus		
42	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Isikliku abistaja teenuse osutamise korra kehtestamine		17.10.2018	9.12.2019 Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks sellise õigustloova akti andmata jätmise, millega reguleeritakse isikliku abistaja teenuse osutamist Narva linnas
41	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 21.03.2013 määruse nr 10 „Võlanõustamisteenuse osutamise kord		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks § 1 lg 6

			Narva linnas“ § 1 lg 2 ja 6 ning § 2			
40	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 18.06.2009 määruse nr 23 „Munitsipaaleluruumide üürile andmise ja kasutamise kord“ § 3 lg 3 ja 6, § 4 lg 2 p 3, § 7 lg 4 ja 5, § 16 ja § 19.		17.10.2018	Riigikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks § 4 lõike 2 punkt 3 osas, milles see piirab sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud eluruumi tagamise teenuse osutamist; § 7 lõike 4 punkt 2 osas, milles see piirab sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud eluruumi tagamise teenuse osutamist; § 7 lõige 5 osas, milles see piirab sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud eluruumi tagamise teenuse osutamist; § 19 osas, milles see annab eraõiguslikule juriidilisele isikule õiguse otsustada eluruumi tagamise teenuse osutamise üle; tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks sellise õigustloova akti andmata jätmine, millega reguleeritakse eluruumi

						tagamise teenuse osutamist Narva linnas juhul, kui omavalitsusüksuse omandis ei ole vabu eluruumid.
39	25.08.2017	Narva Linnavalitsus	Narva Linnavalitsuse 31.05.2017 määruse nr 15 „Sotsiaalteenuste maksumuse piirmäärade kehtestamine“ § 1 lg 5 ja 6.	Narva Linnavalitsus võttis 29.11.2017 vastu määruse nr 25		
38	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 21.04.2016 määruse nr 10 „Täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise kord Narva linnas“ § 1 lg 2 ning § 10 lg 1, 2, 4 ja 8.		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus jättis õiguskantsleri taotluse rahuldamata

37	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 21.03.2013 määruse nr 12 „Laste turvakoduteenuse osutamise tingimused ja kord Narva linnas“ § 2 lg 2 ja § 3 lg 5.		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks § 2 lõige 2 osas, milles see kohustab isikuandmeid esitama ja nende õigsust tõendama lapse turvakodusse toonud inimest, kellel on õigus oma andmete esitamisest keelduda lastekaitseaduse § 27 lõike 5 teise lause alusel; § 3 lõige 5 osas, milles see ei taga turvakoduteenuse osutamisel teenuse saaja eest ja vajadustest tulenevaid arendavaid tegevusi
----	------------	---------------------	--	--	------------	--

36	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 17.06.2010 määruse nr 23 „Kindla elukohata isikutele teenuste osutamise kord“ § 2 lg 1 ja 3 p 3, § 5 lg 1 ning § 6 lg 1–2.		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks § 2 lõike 3 punkt 3 ja § 6 lõige 2 osas, milles need ei taga teenuse saajale turvakoduteenuse osutamisel psühholoogilist nõustamist; § 6 lõige 1 osas, milles see ei taga turvakoduteenuse osutamist kõigile turvalist keskkonda vajavatele abivajajatele
35	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 18.12.2014 määruse nr 26 „Täisealisele isikule hoolduse seadmise ja hooldaja määramise ning hooldajatoetuse maksmise kord“ § 2 p 1 ja 3, § 3 lg 1 p 2 ja 3 ning § 4 lg 1.		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks § 2 punkti 1 lauseosa „ kellele on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse kohaselt määratud keskmise, raske või sügav puue; § 4 lõike 1 lauseosa „30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest“

34	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 18.05.2017 määruse nr 8 „Raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste rahastamiseks eraldatud vahendite kasutamise kord“ § 1 lg-d 1 ja 3 ning § 2 lg 3.		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus jättis õiguskantsleri taotluse rahuldamata.
33	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 23.04.2015 määruse nr 15 „Tugiisiku teenuse osutamise kord Narva linnas“ § 1 lg 1 ja 2, § 2 p 1–3		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus jättis õiguskantsleri taotluse rahuldamata
32	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 22.11.2012 määruse nr 27 „Hoolekandetasutusse paigutamise kord Narva linnas“ § 1 lg 1, § 3 lg 1, § 4 lg 3 ja 4 ning § 5 lg 1 p 1.		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks § 3 lõike 1 lauseosa „kusjuures esmajärjekorras kuuluvad asutusse paigutamisele isikud, kellel puuduvad seadusjärgsed ülalpidajad“; § 4 lõige 3 ja lõike 4 esimene lause; § 5 lõike 1 punkti 1 lauseosa „või tema seadusjärgsed ülalpidajad“

31	25.08.2017	Narva Linnavolikogu	Narva Linnavolikogu 20.02.2014 määruse nr 6 „Koduteenuste osutamise tingimused ja kord Narva linnas“ § 3 p-d 1–3, § 5 lg 4 ja § 6 lg 2 p 2		17.10.2018	9.12.2019 Riigikohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks § 3 punktid 1-3; § 5 lõike 4 lauseosad „tööpäevadel“ ja „kogumahu kuni 20 tundi nädalas, kuid mitte rohkem kui 80 tundi kalendrikuus“; § 6 lõike 2 punkt 2
30	22.05.2017	Riigikogu majanduskomisjon	Maagaasiseadus, maagaasi mõõtmine, gaasi koguste mõõtmisel maagaasi temperatuuri ja rõhu arvestamine	Riigikogu muutis seadust 14.06.2017		
29	15.05.2017	Tartu Vallavolikogu	Ettepanek muuta kehtivat korda [vallavanema teenistuslähetusse saatmine]	Tartu Vallavolikogu viis määruse seadustega kooskõlla 29.06.2017		

28	15.05.2017	Kaitseministeerium	Kaitseväelaste tervisenõuete määruse liigne rangus [<i>sclerosis multiplexi</i> diagnoos kui absoluutne põhjus teenistuslepingu koheseks lõpetamiseks]	Määruse § 5 on täiendatud kahe lõikega, millega tegevväelase tervise seisundi B-taseme tervisenõuetele vastavuse hindamisel võib määruse lisas 2 sätestatud tervisenõuded jätta kohaldamata, kui arstliku läbivaatuse ning terviseuuringute põhjal on kindlaks tehtud isiku tervise seisundist tulenevad vastunäidustused või nende puudumine teenistusülesannete täitmiseks konkreetsel ameti- või teenistuskohal.		
27	09.03.2017	Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Riigikogu sotsiaalkomisjon, Riigikogu kultuurikomisjon	Vastuolu likvideerimine KELS-i ja ministri määruse vahel [tervishoiutöötaja olemasolu koolieelses lasteasutuses, seadus näeb ette, määrus ei kohusta]	HTM määrust "Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseis" ei ole muudetud		

26	17.02.2017	Riigikogu	Tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse § 3 p 3-6, seaduses sätestatud alkoholiaktsiisi määra muutmine, õiguskindlus, õiguspärase ootuse kaitse	Asi jõudis Riigikohtusse, kes jättis õiguskantsleri taotluse rahuldamata	16.03.2017	Riigikohtu 30.06.2017 otsus nr 3-4-1-5-17
25	06.02.2017	Kullamaa Vallavolikogu Lääne-Nigula Vallavolikogu Martna Vallavolikogu Noarootsi Vallavolikogu Nõva Vallavolikogu	Ühinemislepingu viimine seadusega kooskõlla [seaduses ette nähtust suurema hüvitise maksmine valdade ühinemise tõttu koondatud vallaametnikele ja töötajatele]	Puudub info soovitusel täitmise kohta		
24	24.01.2017	Justiitsministeerium	Elatise täitemenetluse regulatsiooni täpsustamine [täitekulud sundtäitmise lubamatuks tunnistamisel, haldusjärelevalve täituri tegevuse üle]	Justiitsministeerium viis läbi haldusjärelevalve, normide täpsustamist ei peetud vajalikuks.		
23	08.12.2016	Riigikogu sotsiaalkomisjon	Tööturuteenuste ja –toetuste seaduse § 37.2 lõige 2 [madalapalgalise tagasimakse KOV või riigi palgal olevatele vähenenud töövõimega inimestele]	Riigikogu võttis 19.12.2016 vastu tööturuteenuste ja –toetuste seaduse § 37.2 lõiget 2 ja töövõimetoetuse seaduse § 22.1 täiendava seaduse		

22	26.10.2016	Kuressaare Linnavalitsus	Kuressaare Linnavalitsuse 9.02.2016 määruse nr 2 „Elukohajärgse kooli määramise tingimused ja kord“ § 3 lg 2		06.12.2016	Riigikohus jättis õiguskantsleri taotluse rahuldamata
21	26.10.2016	Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeerium, Riigikogu Kantselei	Liiklusseaduse § 99 lg 4.1, juhiloa taotleja elukoht	Riigikogu muutis seadust 15.03.2017		
20	05.10.2016	Justiitsministeerium	Vangistusseaduse viimine kooskõlla rahvusvaheliste konventsioonidega (VangS § 63 lg 1 p 4) [kartserikaristuse kohaldamine, sagedus ja selle kestus]	Riigikogu menetluses on vangistusseaduse, karistusseadustiku ja kriminaalhooldusseaduse muutmise eelnõu, millega vangistusseaduse kartserikaristuse sätteid õiguskantsleri märgukirjas osutatud moel muudetakse.		
19	22.09.2016	Tartu Linnavolikogu	Tartu Linnavolikogu 26.06.2014 määruse nr 30 "Puudega lapse perele sotsiaalteenuse osutamise tingimused ja kord" § 3 lg 2 ja 3, § 6 lg 2 ja 4 ning täiskasvanute ja puudeta inimeste tugiisikuteenuse reguleerimata jätmise [tugiisikuteenuse	Tartu Linnavolikogu võttis 20.04.2017 vastu määruse nr 132. Tartu Linnavolikogu kehtestas 20.04.2017 määruse nr 133.		

			võimaldamise piirangud; korra kehtestamata jätmine]			
18	15.09.2016	Tartu Vallavolikogu	Valla palgajuhendi kooskõla põhiseaduse ja avaliku teenistuse seadusega [kehtestada fikseeritud palgamäärad või palgavahemikud, lisatasude ja muutuvpalga kord]	Vallavolikogu muutis määrust "Tartu Vallavalitsuse palgajuhend" 20.12.2016		
17	07.09.2016	Riigikogu	Looduskaitseaduse § 20, looduskaitseliste kitsendustega maa riigile võõrandamine mõistliku aja jooksul	Riigikogu muutis seadust 19.01.2017		

16	11.07.2016	Riigikogu sotsiaalkomisjon, Sotsiaalministeerium	Toimetulekutoetuse regulatsiooni piisavus [vältimatute ühekordsete või püsivate kuludega arvestamine toimetulekutoetuse määramisel; eluasemelaenu tagasimaksetega arvestamine; toimetulekupiiri määratlemise metoodika]	Riigikogu võttis 06.12.2017 vastu sotsiaalhoolekande seaduse muudatused, et piiratud ulatuses võib toimetulekutoetuse määramisel võtta arvesse seaduses nimetatata ühekordseid eluasemekulusid, mille tegemise vajadus on vältimatu ja tuleneb õigusaktist või on tingitud ohust inimese tervisele või elule. Riigikogu võttis 18.05.2022 vastu sotsiaalhoolekande seaduse muudatused, et piiratud ulatuses saab toimetulekutoetuse määramisel arvestada eluasemekuluna ka eluaseme soetamiseks võetud laenu tagasimakset.		
15	16.05.2016	Maaeluministeerium	Maaeluministri määruses investeeringutoetuse taotlemise tingimused	Minister muutis määrust		
14	05.05.2016	Riigikogu sotsiaalkomisjon	Töötuskindlustuse seaduse § 14 ³ lg 1 [koondamishüvitise avalduse esitamise õigus]	Riigikogu võttis 08.02.2017 vastu töötuskindlustuse seaduse muudatused		

13	29.04.2016	Riigikogu	Ettepanek viia tegevusala ja elukutse valikule kehtestatud eluaegsed piirangud põhiseadusega kooskõlla	Riigikogu kiitis 31.05.2016 ettepaneku heaks, tunnistades piirangute põhiseadusvastasust. Seaduseid muudetud ei ole		
12	29.04.2016	Riigikogu	Vanemahüvitise seaduse § 3 lõige 7 koostoimes § 3 lõike 7.1 punktiga 4	Riigikogu võttis 15.06.2016 vastu perehüvitiste seaduse		
11	13.04.2016	Keskkonnaministeerium	Soovitus täpsustada Jahiseaduse § 37 normi [jahitunnistuse peatamise õigusselgus, karistuse kohaldamise kaalutusruum]	Vastuolu põhiseadusega ei ole, norm muutmata, Keskkonnainspeksioonil ja Eesti Jahimeeste Seltsil huvitatud isikutena võimalik omal probleemi ja normi rakenduspraktikaga tegeleda		
10	06.04.2016	Keskkonnaministeerium, Riigikogu Kantselei, Riigikantselei	Kalapüügiseaduse rakendusnorm, millega jäeti kehtima varasema seaduse alusel kehtestatud määrused osas, milles need pole uue seadusega vastuolus, õiguslik ebaselgus	Riigikogu keskkonnakomisjon kinnitas, et edaspidi selliseid rakendusnorme ei kehtestata		
9	21.03.2016	Justiitsministeerium	Riigi õigusabi seaduse § 12 lg 5 täpsustamine [kaalutusruum muus keeles esitatud taotluse menetlemiseks]	Riigikogu täiendas 15.12.2016 riigi õigusabi seaduse § 12 lg 6-8		

8	17.12.2015	Riigikogu	Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 6 lõike 5 punkt 4 koostoimes töötuskindlustuse seaduse § 6 lõike 1 punktiga 1 [äriühingu juhatuse liikme õigus töötuskindlustusele, kui ta on kaotanud palgatöö]		14.12.2016	Õiguskantsleri taotlus rahuldati [tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 6 lõike 5 punkt 4 ja töötuskindlustuse seaduse § 6 lõike 1 punkt 1 tunnistati osaliselt põhiseadusvastaseks ja kehtetuks]
7	09.12.2015	Riigikogu	Välismaalaste seaduse § 118 viimine põhiseadusega kooskõlla [õigus saada elamisluba oma samast soost kooselupartneri juurde elama asumiseks]	Riigikogu seadust ei muutnud, probleem leidis lahenduse Riigikohtu lahenditega 5-18-5 21.06.2019 ja 5-21-4/13, 28.09.2021.		
6	01.12.2015	Riigikogu	Avalik-õiguslik rahaline kohustus tuleb sätestada seaduses, kohustusliku akrediteerimise tasu	Riigikogu muutis seadust 16.06.2016		
5	01.12.2015	Riigikogu	Veeseaduse § 17 lõige 4, paisutamine ja erandi lubamine, kui paisutamist ei saa lõpetada	Riigikogu muutis seadust 15.06.2016		
4	03.11.2015	Majandus- ja Kommunikatsiooni- ministeerium	Elektroonilise side seaduse § 13 lg 9 täiendamine [lõpetada raadioamatöörade isikuandmete avalikustamine majandustegevuse registris, põhiseaduse §§ 26 ja 19]	Raadioamatöörade isikuandmed eemaldati registrist 20.11.2015, Riigikogu muutis Elektroonilise side seaduse § 13 lg 9 22.11.2021		

3	16.10.2015	Riigikogu	Käibemaksuseaduse § 30 lg 3 ja lg 4 p 3, sisendkäibemaksu mahaarvamise piirangu rakendamine väikebussiga tasulise sõitjateveoteenuse osutamisel	Riigikogu muutis seadust 17.12.2015		
2	24.07.2015	Justiitsministeerium	Karistusseadustiku § 77 lg 1 vastavus põhiseadusele ja EIK- le [puuduv regulatsioon 30 aastat karistust kandnud eluaegse kinnipeetava tingimisi vabastamise otsustamiseks]	Riigikogu muutis Karistusseadustiku § 77 (jt) 20.02.2019 (658 SE)		
1	29.04.2015	Rahandusministeerium	Maksudkorralduse seaduse § 25.1 lg 3 p 1 ja 5, vabatahtlikuna töötavate inimeste tööle registreerimine, õiguslik ebaselgus	Riigikogu muutis seadust 08.03.2017		